

Latweeschu Awises.

Nr. 11.

Zettortdeenâ 11. Merz.

1854.

Druckerts pee J. G. Hoffmann un A. Johannisohn.

Karra-sinnas.

Pee Basch-Kadif-Lara laudamees (stattees muhsu Awises Nr. 50) muhsu karra-wihri dabbuja manisht un ne warreja isbrih-notees, kälabb Turki kahdu farkanu, masaku leelu-gabbalu pahre wisseem zitteem wairat fargaja un të par warru dühshigi kahwahs. Jo stipri tee Turki to fargaja, jo labpraht tee Kreewi to gribbeja panemt, tadeht të breefmigi kahwahs. Jau gulleja pee schi leela-gabbala nokauti Turki kâ firni laukâ, tad sehjesam sehtawas aukla pahretuhkuse un wissa sehkla semmè isbirruse; bet wehl nahze un nahze Turki scho apfargahnt zittus leelus-gabbalus atstahdami. Ir Kreewi nahze un dewe, kâ Turki gulleja gubbu gubbahm us scha leela-gabbala un ar affinin wiss itt farkant bij aptraiphts. Ne ko darriht! Kreewi to panehme un nu dabbuja sinnaht, kälabb Turki til pastahwigi to bij fargajusch. Bij leelais-gabbals, ko pats Turku Keisers schim sawam karra-spehkan Asâ bij dahwinajis par wiss augstaku gohda-parahdischanu un leelaku gohda-sihmi, ar ko Kreewus winneschoht. Kad wissas affinis bij nomasgatas, tad dabbuja redseht, zil skunstigi un jauki tas bij taisihts; bij farkani nomahlehts tadeht kâ farkana pehrwe irr pascha Turku Keisera gohda-pehrwe. Us kâ leela-gabbala stohbra bij pascha Keisera sehgelis un schee raksti eekalti: „Schis leelais-gabbals irr Keisera wehstneffis, kas, Turku Keisera Abdul-Meschida flawu un taisnibu isness un isfludina ar pehrkone-balsi. 1853.“ — Rep-

ni wahrdi gan — bet kâ jau brammannam un balamuttam — darbi mas! — 17tâ Janwar d. muhsu Kasaki un 2 rohtes kahneeku ar leelu musi kî scho leelu-gabbalu eewedde Tiw-lis pilsehtâ un nolikke turgus-plazzi, tur fassrehje laudis kâ studras, redseht un mahzitees, zil smaggi tas krihtohht, kas par dauds augsti gribb uskahpt. Nu to noweddufchi us Peh-terburgu glabbahnt par peeminnu. Tahdu paschu farkanu leelu-gabbalu Turku Keisers arri sawam karra-spehkan pee Dohnawas effoht dahwinajis, bet nu Turki gan fargasees Kreeweem to rahdiht.

No Dohnawas uppes dšrd, kâ tur jau effoht pawaffara laizinsch bijis, bet atkal fahzis itt stipri falt, leelas aukas un putteni-bijuschas. Wissi karra-wihri, Kreewi ir Turki tur scho seem taisijusches buhdinas appatsch semmes, tur brangi warroht mitteht. Tâ kâ tik labbaks laiks buhs, un ar jahneekem un leeleem-gabbaleem warrehs eet, tad leelas kauschanahs gan atkal fahksees; taggad stahw meerrâ. — Calenderi un Sprantschi atkal ar saweem küggeem Turkeem palhdsejusch prowjanti un saldatus nowest us Warnu, stipru ohstu mellâ juhrâ, ne zil tablu no Dohnawas. Tâ tee darra, jebfchu tee ar ween wehl naw karu mums peeteikuschi; arri jaw sataisoht fuggu papillam nahkt us muhsu juhr. Tad irr ne ustizzigi! Mehs stahwahn meerrâ un ne kahdu karra-darbu ne darram, pirms gohdigi un staidri karsch peeteiktis un sinnams — bet schee ne kâ! — Arri lassam, kâ tee nabbaga krišiti laudis Turku semmè, tee Greeteri, ne warredami wairf glabb-

tees no warra darbeem, wiffas mallas zel-
lahs nu sah karroht prett Turkeem, bet arri
dird, ka Calenderi un Sprantschi ar leelu
karraspehtu pahrzelschotees pah juhru un pa-
lihdseschocht Turkeem schohs fristigus laudis us-
winneht un apspeest. Geschoht pats Sprant-
schu Keisera brahta dehs lihds par Genera-
lu! — Arri teiz, ka Berseri, kas no Calen-
dereem samuffinati wairs ne gribbejuschi eet
prett Turkeem un gahjuschi atpakkal, taggad
atkal taisotees mums nahkt paliga. Ta eet
pasaula. Calenderi un Sprantschi arri gan
publejahs Wahzsemneekus, Bruhschus un Eisiri-
kerus peelabbinahht, lai atstahjoht muhsu Kei-
seru, sawu wezzu wezzu ustizzigu draugu un
paligu 1813 un 1848ia gadda — bet tif ap-
lam un grehzigu schee gan ne darrihs.

Turprettim wiffas Awises pillas un ar
preeku lassams, ka muhsu Keiseram no wis-
sahm Gubernementem, pilsehtahm, no aug-
steem un semmeem ar preeku nandas un pa-
liga papillam tohp usfohlits un dahwinahht,
lai tif karru weddoht. Wiffi gribboht lab-
praht zeesht un nest wiffas karras-grubtibas un
dohschanas kas buhs waijadfigas. Zitti suh-
ta naudu, zitti prowjanti, zitti karras-wihreem
hrandwihnu, zitti eet paschi karras bes lohsehm
un bes kahdas pawehleschanas, augsti un sem-
mi, jauni laudis ir wezzi isdeeneti saldati.
Arri lassijam Wahzu Awises ka leelskungs
Demidows nowehlejis us karru wiffas sawas
gadda eenahschanas — un ta naw ne kah-
da smahdejama leeta, ja schim Kungam ee-
nahloht itgaddus wairak ta Milljone rube-
lu f. n. Zits kungs, Zuffupows wahrda, soh-
lijis pats doht pilnigu regimenti saldatu. Sin-
nam gan, ka tahda regimente mafta 8 simts
tuhstoschu rubelu. Te gan ko pateikt tah-
deem, un ja tif wisseem tahda firds un tahdi
darbi, tad lai tif nahkt kursch un zil gribb —
gan dabhuhs atkal aiseet prohiam ta Bruh-
schu gadda 1812.

Kad un par karras-leetahm jums tif daud
rakstiam, tad gan arri buhs labbi, ja isstah-

stissim ta muhsu karraspehts tohp eedallits,
lai prohteet tohs sweschus wahrduhs, kas kar-
ras-sinnas daschdeen japeeminn. Wiffi kahj-
neeki ta tohp eedalliti:

1 rohte irr 250 saldati un teem irr 1 kap-
teine par pawehletaju; schim par paligu 1 pufs-
kapteine, 1 parutschiks 1 potparutschiks (schee
irr tee semmafee wirtsneeki), pahrs junferu
(tee irr underopziri no Kungu kahrtas) 1 pelt-
wehwels un dauds underopziri, wehl klahht
zitti bungotaji par apsinnotajem. 4 tahdas
rohtes irr

1. batalljone jeb weens tuhstohhts sal-
datu; Majors jeb arri pufs-palkawneeks teem
irr par pawehletaju un batalljonei irr saws
karrrohgs kas tohs wadda un ko wiffi augsti
zeen. 4 tahdas batalljones peederr pee

1 regimentes jeb pulka no 4 tuhstos-
scheem saldатеem; palkawneeks teem likts par
pawehletaju un sinnataju. Regimentei atkal
saws leelaks karrrohgs, kas to wadda, un wehl
kahdi 50 woi 60 muskanti, kas us zella un
kanschanahs spehle, lai lustigi un drohschi eet.
Pee regimentes arri peederr kahdi simts ratti
ar 3 sirgeem eejuhgti, kas wedd prowjanti,
pulweru, flimmus karras-wihrus un karras-leetas.
2 tahdas regimentes kohpa sauz par

1 brigahdi ar 8 tuhstoscheem salda-
teem un Brigahdes-Generals teem par paweh-
letaju. 2 tahdas brigahdes sauz par

1 diwissioni; tai irr 16 tuhstoschi sal-
dati un Diwissiones-Generals par pawehleta-
ju. 2 tahdas Diwissiones kohpa sauz par

1 korpusu ar 32 tuhstoscheem kahjnee-
teem un Korpusa-Generals teem irr par wal-
dineeku. Bet pee kahda korpusa arri wehl
peederr zittas regimentes jahneeku, Kasaku,
leels pulks leelu-gabbalu un wehl zitti saldati,
kas zellus taifa, un tiltus wedd lihds un ta
j. pr. Pee tahda korpusa pawiffam kahdi 50
woi 60 tuhstoschi karras-wihri. Pee Dohna-
was uppes irr 3, 4 un 5tais korpus, un pee
mums nahtschoht 1mais korpus. Tohs wirts-
neekus no Majora lihds Generalam sauz par

angstakeem wirtsneekem jeb Stahbs-opzireem.
Par jachtneekem un leekem-gabbaleem stah-
stisim zittâ lappâ. S—3.

Semmes trihjeschana.

(Beigumô.)

Septinu kalnu wissaugstakâ leppojahs sa-
wâ skaisumâ warren leela pils, ko par mil-
senu pilli nosauze. Bes tahs gresnas kate-
drahl-basnizas pilsatâ bija wehl 40 zittas bas-
nizas, muhku un minnitschu klosteri, pahtaru
nammi weetu weetahm bij isstahditi pa pil-
satu. Rehnina pils stahweja ne-istehzami jau-
kâ weelâ; jo is tahs lohgeem warreja skat-
tibt wissas karra un prezzineeku laiwas, kas
sawus tahtus zekus atnahze woi aisgahje.

Bet baggatat un laimigai Lissabonei bij
nospreests bahrgs sohds. 1755tâ gaddâ pir-
mais November palikke pehz jauna kalendera
rehkinoht kohscham galwas pilsatam par poh-
sta un behdu deenu. Tuhkstoschi, kas no rihta
pusses wehl lihgsnojahs, bij jau apstisti, sadeg-
gusch, noslithusch, pirmis waktars mettahs;
staltas pillis gulleja isputtinatas druktu dru-
stâs.

Schi semmes trihjeschana issteepahs pa
leelu semmes-gabbalu un tikke mannita ne ween
Siropâ, bet arri Asîâ un Amerikâ. Wiss-
breesmigi ta tomehr peemeleja Lissaboni.

Randu un gaudu deenas rihtâ to ne
warreja dohmaht, zil neganti beigsees wak-
fars. Debbes.bija skaidra, saule spihdeja, ne
wehsmina ne puhte, un drohsch kluffums ne
likke gaidiht tahdas breefmas.

Sirsniogs pahtaros un karstâs Deewa
luhgschanas kawejahs laudis basnizas; tizigu
firdis uppureja Deewam sawas pateizibas tan-
nis swehtkôs, ko Kattoli buhdami swinneja
wissu swehtu-deenâ, kad pulkten desmitos pa
pilsata celahm atskanneja itt kâ pehrfona speh-
reeni. Ne ilgî, tad nahze stiprs grubdeens
un semme nehmahs swalstitees un lihgo-
tees. Bairak ne waijedseja, basnizas, pillis,

un nammus padarriht par atminu tschuppahm.
Tuhkstoscheem palikke eekrittuschas ehkas par
kappu, fur appafsch balkeem un muhen drup-
pahm gulleja apbehrti.

To sajukschannu, kleeegschannu, brehtschannu
un tahs waimanas, ar ko wehl wesseli palik-
kusch, Deewa nammi pildijahs, to ahtru pah-
weherschanohs tahs kluffas buhshanas par nah-
wes isbailehm, so jums ne spehju aprakstibt.

Pirmais grubdeens apswerde Kattoli tiz-
zibas teefas (Inkwisiziones) nammu, fur dauds
beswainigu zeete nepateesu sohdu, it kâ Deews
buhstu apstaites par tahdu netaisnigu bendes
weetu. Rehnina pils ar wisseem sawcem dah-
gumeem bij pasudduse.

Pa tuhkstoscheem zilweki bij sawulzejuschees
us tirgus platscheem un zerreja schè atrast
tahdu glahbschannu; bet ne atradde to. Stee-
geli, balki un zittas leetas sweedahs teem wir-
sû kâ krusa, apstite un sadraggaje tohs. Behr-
ni, firmgalwji un flimneeki tikke apbehrti sa-
wos mahjokkôs; gruwâs ne warreja atpohst-
un peekluht nelaimigus isglahbt. Pehzak tohs
atradde ne-eevainotus, badda nahwè mirru-
schus. Zitti atkal staidahs pee Tajo-uppes,
gribbedami schè eeksch bohtlaiwahm un us
plohsteem glahbt sawu dschwibu; bet ir schi
beidsama zerriba teem ne-isdewahs par labbu.
Zaur ne-isprohtamu brihnumu uppe bij zeh-
lusees pee 40 pehdahm augstumâ. Wehl ais-
taupiti nammi un wiannu druppi appluhde
pahre pahrim. Uhdens palikke daudseem par
kappu. Rahds dambis, us ko stahweja simts
zilweku, ar teem nogrimme dsikumâ. Tikipat
ahtri, kâ uhdens zehlahs, tas arri kritte. Kug-
gi atspeedahs us dubleem. Bohtlaiwas un
plohsti tikke aprihti; klints stabbi, ko lihbs tam
pawissam ne redseja, taggad weetu weetahm
nahze pee gaismas. Zuhra azzim redsoht zeh-
lahs, bangas baltas puttâs spurdsè gaisâ. Is-
littahs tihri, it kâ tai weetai, us ko stahweja
pilsats, bij sustin jasuhd. Sazehlahs wehî
pawissam jauns cenaidneeks ar breefsmigu is-
pohstischanas trakkumu. Auka plohstijahs, gai-

fu pildidama ar melneem putteku mahfuteem un deenas gaismu padarridama par naktis tumfchumu. „Woi fahfufees pastara deena?“ ta wiffi wehl pee dshiwibas palikkufchi jautaja ar ismiffufchu waigu — tee drebbeja.

Dhtrs grubdeens atjainnojahs, kas turrejahs dauds minutes. Chlas mehtajahs, ka wehtras laika smihdri kohki, dauds no tahm fageue. Treschais grubdeens ta krattija, ka ne fpehje wairs turretees us lahjahm, bij jagul-lahs pee semmes woi jamettahs zeltos. Schè, it ka pee semmes peesectam, wajadseja nogaidiht, fo nahkofchi azzumirkli nospredihs par dshiwibu un nahwi, wesseleem un eewainoteem panteem.

Wetra arri laisija dshiwu ugguni pa gaisu gaisem un fataisija zaur to leelu degfchanu jeb-ugguns-grehku. Pirms naktis apflahje semmi, bija ispohstita pilfata pehdigi druppi leesmas, kas tohs glufchi pahwehrte pelnòs. Kas warreja te dsehst? kas gribbeja glahbt, kas wehl bij glahbjams? Neweens. Dshiwiba bij dahrga, laizigu un nihzigu leetu labbad to ne gribbeja saudeht! Nfonas deenas no weetas ugguns pohstija, un baggata, lepna pilfata weeta atlikke tikkai pelnu laudses, melni nokwehpejschi muhri.

Tuhkstoschi waideja pehz maises. Ne-is-fakkami dauds affaru pluhde pasuddufchu un atrautu wezzaku, behrnu, draugu un labbdarritaju deht. Pastahwigs stiprs leetus un aufstums to behdas un nelaimi wairoja, kas bes pajumta waimanaja appafsch klaijas debbesè.

Bulks, kas wehl bij palikkufchi dshiwidrihs pehz tam nomirre badda, aufstuma, behdu un isbaitu labbad. Pawiffam pee 40 tuhkstoscheem zilwekeem sawu nahwi atradde.

Jebfchu wehl naw pilns simts gaddu, kamehr semmes trihzeschana tik neschehligi ispohstija Liffaboni, tad ar Deewa paligu pilfats taf tomehr attal atspirdsis, ka taggad tur jau skaita pee 47 tuhkstoscheem nammeem ar 270 tuhkstoscheem eedshiwotajeem, jeb gandrihs fchetereis wairaf ne ka Nihgà. Peezas juhdses no Liffabones Rehnisch sewim lizzis uszelt skaitu pilli, kam 860 kambari un 5200 lohgi.

E. D. P—h.

Tahs mihklas usminneschana eeffsch Nr. 8.

Kamehr ffohpais dshwo schè,

Nauda segta tappa;

Bet kad ffohpais nomirre,

Zehlahs ta no kappu. E. F. S.

Tahs mihklas usminneschana eeffsch Nr. 9 irr:

„Krahns.“

Labbibas un prezzu turgus Nihgà un Leepajà tai 11. Merz 1854 gadda.

Maffaja par:	Nihgà.		Leepajà.		Maffaja par:	Nihgà.		Leepajà.	
	R.	K.	R.	K.		R.	K.	R.	K.
1/2 fchettovertu (jeb 1 puhru) rudfu	2	20	2	20	1 puddu (jeb 40 mahrzineem) linnu	2	80	3	30
" (" 1 ") fwoefchu	3	—	3	10	1/2 " (" 20 ") fwoefstu	3	20	3	—
" (" 1 ") meefchu	1	60	1	70	1/2 " (" 20 ") juhfu	1	80	1	80
" (" 1 ") aufu	—	95	1	—	" (" 20 ") dseltes	—	75	—	80
" (" 1 ") firnu	2	—	2	—	" (" 20 ") tabata	—	75	—	50
" (" 1 ") fwoefchu	3	60	3	60	1 muzzu linnufchku	5	—	5	—
" (" 1 ") miltu	3	60	3	60	1 " filtu	9	25	9	—
" (" 1 ") bihdoletu	2	90	2	90	1 " farkanas fahls	7	50	7	25
" (" 1 ") rudsumiltu	2	90	2	90	1 " baltas rupjas fahls	6	50	6	25
" (" 1 ") meefchu	2	30	2	30	1 " fmaltas	6	—	5	50
" (" 1 ") putraimu	2	30	2	30					

Druck und Verlagsanstalt.

No juhmalas-gubernements augstas waldischanas buffes: Oberlehrer, G. Blaeje, Jenfor.

No. 74.

Latweefchu Awiſchu

Nr. 11.

peelikums.

1854.

No Slohkas.

Paſchâ Widſemmes ſtuhri mehſ dſihwojam. No Widſemmes retti kaſ naht uſ muhſu puſſi; laitwineeki brihſcheem naht, kaſ Kurſemmes ohſoli uſ Pehterburgu jatwedd. Bet kaſ juhſ no Kurſemmes, no Sabilles, no Talfes, no Tuktumes puffes uſ Rihgu brauzeet, juhſ to widdu labbi paſiſteet. Nu, woi nu jumſ paſiſtami, woi ne paſiſtami, mehſ jumſ no leelahm preeka-leetahm grihbam ſtahtſiht, kaſ pee mumſ taggad notikkuſchaſ.

No Rihgas-brauzejeem zitſ atmianneſees, kaſdu wiſch, 10. gadduſ atpakkal zaur Slohku braukdamſ, tur baſnizu redſejſ. Teefſham bail ſtattiteeſ, wairak bail, eet eekſchâ. Tohrniſ bij no-plehſtſ, paſaul' ſtuttu bij aptahrt un eekſchpuffe, tomehr jumtſ liſſkaſ itt kâ jau buhtu apnizzſ ſtahtuſ ſaturreteeſ. Bet ko tur drihſteja breht par to baſnizu; bij arti jau ſawu muhſchu dſihwojuſe; 1743tâ gaddâ bij taiſita no kohta un keegeleem, un buhtu wehl ilgati ſtahtwejuſe, kâ peenahkaſ. Bet kaſ ne bij laikâ darrihtſ; woi nu tehtu. Woi behrenu grehkeem tur wairak tohſ wainas bij, — kaſ to ſinn teikt? — 1844tâ gaddâ to wezzu baſnizu pawiffam waijadſeja noplehſt. — Bet teefſham ta bij Deetwa duſmiba, Deetwa ſohdiba par mumſ, ka wezzu baſnizu waijadſeja noplehſt un jaunſ wehl ne bij ne redſeht, ne dohmaht, un mumſ bij japa-leek kaſdu laiku beſ baſnizaſ. Kad zittur pulkſtenſ ſwehtdeenâſ laudiſ uſ baſnizu ſauz, pee mumſ wiſch ne ſauze; baſnizaſ weeta par tuſneſi bij paſiſkuſe. Uſ kapſehſti draudſe ſapulzejahſ ſwehtdeenâſ, uſ Fallaſ baſnizu gahje. Taſ bij gruhtſ laikſ taiſnahm dwehſelehm; affaraſ no winnu azim birre un winnu luhpaſ tohſ wahrduſ ſtattija: weenu leetu eſ luhdſu, to mekleſchu tikkuſchi, ka eſ eekſch ta Kunga namma warretu dſihwoht wiſſu ſawu muhſchu, rauſdſiht to jauku buhſchanu ta Kunga un

winna ſwehtu weetu apmekleht. — Tad gan ar Danijelu warreja luhgteeſ: Ak Kungſ, mehſ eſſam grehkojuſchi un netaiſnibu darrijuſchi: tadeht tu eſſi mohdrigſ bi-jiſ ar to ſaunumu un to eſſi weddiſ par mumſ; jo muhſu grehku beht un muhſu tehtu noſeegumu beht Jeruſaleme un tawo laudiſ ſaunâ tappuſchi preekſch wiſſeem, kaſ apkahrt mumſ irr. Un nu, muhſu Deetwſ! klaufi tawa kaſpa pee-luhgſchanu un winna noluhgſchanu un apgaſmo tawu waigu par tawu ſwehtu weetu, kaſ pohſtita irr. — Un taſ Kuugſ paklauſija muhſu luhgſchanu. Gan wiſch wehl muhſ pahrbauſija ar ilgu gaidiſchanâſ laiku. Aſto-nuſ gadduſ mumſ waijadſeja gaidiht, lihdſ kamehr mehſ jaunu baſnizu dabbutam redſeht. Wezzaſ baſnizaſ weeta leelu ſchkuhni uſtaſiſja, tur eenefſe wezzu altari un kanzeli un tur Deetwa wahrduſ tur-reja. Daudſ tur eſſam zeetuſchi no wehja un no aukſtuma; un pawiffam ne bij nekahdſ preekſ uſ to weetu ſtattiteeſ; jo ne bij winnai nemaſ tahdſ glihtumſ, kâ Deetwa nammam peeklahjaſ. Ar leelu gaidiſchanu jaunu gaidijam; tad 1851mâ gaddâ preeka wehſtſ aſſanneja, ka jauna baſniza jabuhtwe. Kluddeni ſahje muhrehſt. Leela gruntſ atminiſ bedre bij iſzirſta, tur mehſ kappara galbinu eemuhrejam, kurrkam bij uſrakſihtſ, kâ pee mumſ ar baſnizu bijſ. Ta mehſ tur ſawaſ behdaſ aprakkam uſ muhſchibu. — Aſſephejneja un pehrnajâ gaddâ buhtweja ar wiſſu ſpehku. No augſtaſ waldiſchanâſ brangu naudu bijam dabbutuſchi; bet ar to gan netwarrejam zaur tiſt. Tad pee wiſſeem ſaweem tiſzibaſ brahleem paligu meklejam un dabbutam. Taſ ſchegliſ debbeſſ-tehtwſ pee lee-leem un maſeem daudſ firſchu pamohdinaja un daudſ rohku attwehre, ka labpraht no ſawa ſpehka mumſ palihdſeja. Leelu, firſnigu pateikſchanu mehſ ſcheitan wiſſeem mihleem detwejeem ſat-

fam; lai Deewos winneem simtskahrtigi aldohd, fo
winnai muhsu Deewa namminam detouschi. Ir to
wisfmasaku dahwaninu ne gribbam bes pateiffcha-
nas atfacht; raugi, tawo grassitio, fo tu detwis,
mihlais brahli woi mahsa, labbu weetu atraddio:
Deewa namminam winsch eemuhrechts un palihds
Deewam gohdu doht. Tahdu leelu labbumu winsch
tur padarra; fo winsch ne buhtu darrisio, tad
winsch tawo malka buhtu palizzio! — Bet ar wis-
fu sweschu paligu ne buhtum to basnizu usbuhwe-
juschi, ja wiffa draudse ne buhtu ar wiffu spehku,
zif ween Deewos winnu bij swehtisio, palihdsjuse.
Bet taisniba jafacka; gan gruhti winnai nahze,
mahzitaja muischu un basnizu buhtweht; bet winna
naw furnejuse, winna naw brehfuse, winna nekur
naw atrahwusees, winna wiffu, kas ween bij ja-
klausa, ar mihligu prahu atklausijuse. Kas muh-
fu widdu nepasihst tas arri nesinn winnas nasti.
Zitti muhs islawe par baggateem; bet kur tik knap-
pi irr ar ziltweku spehku un ar sirgu spehku, ta pee
mums un wiss tik ar naudas spehku ween iddar-
rams, tur pee tahdahn lectahn eet gaufschi gruhti.
Woi ta irr masa nauda weenu gaddu un ohtru
gaddu, par darbeneekem (leezineekem) ween teem
meistereem tuhstoschus rubulus atlihdsinah, tapeh;
ta darbeneekus newarreja stellet sweineeku laudis!
— Bet wehl wairak draudse darrisa patte no sewis.
Negribbedama jaunant Deewa nammam pappira-
juntu likt, bes tahdas usspeeschanas patte samette
tik dauds naudas, ta sanukku blekka juntu warreja
uslikt; zif jauki tas taggad salki nomahlehts jau no
tahlenes azzio spihd! — Rauget, ta Deewos
mums palihdsesio! — Schinni seema tas Deewa
nams nahze gattawo; us seemas-swehtkeem meh
dohmajam ee-eet. Bet us tahm swehtahn deenahn
zitti draudses ganni sawas draudses newarreja at-
stah. Tad meh nu tik isgahjuscha swehtdeena,
31ma Janwar d. 1854 to leelu preeku redsejam,
jauna basniza ee-eet.

Leescham jums, mihli lassitaji, patifsees klau-
sities, ta wiss pee mums taani swehta deena pa
fahrtam tikte iddarrisio. Nu, es jums gribbu
stahstih. — Pats Gubernator-Leelskungs muhsu
Deewa nammam to gohdu dewe, ta winsch no Nih-
gas atbrauze. Ta, ta bij nahzio, zeenigs Prah-

westa-kungs ar trim sweschem mahzitajem gahje
us to wezzu-namminu, kur meh 8 gaddus sawam
Deewam bijam kalpojusch. Pilns bij tas nams.
Draudse weenu perschinu dseedaja, un es winnu
usrunnaju, lai atminnahs wehl reis, zif dauds scheh-
lastibas Deewos winnai par to 8 gaddu starpu tur
parahdijis, un tad meh wiffi kohpa beidsamu reis
sawus zekus tur lohzijam un to beidsamu patezi-
bas uppuri tur deenam sawam Deewam. Tad
dseedadami isgahjam; meh, tee mahzitaji, no al-
tara nemdami nessam Bihbeli, bikkari un sudraba
wihnkannu us jaunu basnizu. Tur jau preefsch
durwim neklaitams pulks lauschu bij fanahkuschi un
zitti no wezass basnizas nahdami gahje no paktu-
las. Pee jaunus basnizas durwim zeen. Mahp-
las-mahzitajs Klots draudsi usrunnaja ar spehzigem
wahreem; tad prahwesta kungs no kirchentworstehe-
ra-kunga rohkahn basnizas atflehgas sanehmio dur-
wis atwehre un wiffi gahjam eelscha. Bihbeli
kannu un bikkari us altari nolikke, fo daschs mih-
ligs deweis smuffi bij puschkiois. Ta ta draudsi
bentio bij apsehdejusees, spehlmanni ar basunehm
puhte un wiffi to pirmu eeswehtischanas dseefmu ar
leelu stannu dseedajam. — Tad Prahwesta-kungs
to Deewa schelastibu teifdams eeswehtija basniza,
eeswehtija kanzeli, eeswehtija altari. Gubernator-
kungs un wiffa draudse stahwus klausijahs. Tah
wehl tee zitti diwi mahzitaji, kas lihds ar prahwest
preefsch altara stahweja, tahdus derrigus Bihbeli
wahrdus lassija. Zekio mettuschees meh Deewa
slawejam, Deewu luhdsam. — Atkal ar basunehm
puhte, ehrges spehleja un draudse dseedaja; ta
us kanzeli kappis, es spreddiki teizu par teem wah-
reem tas Jesajasa grahamata 34ta nodakka no 7to
lihds 13tai perschai lassami. Nemm, mihlais lah-
sitajs pats Bihbeli rohkahn un palassi tohs wahrdus
Nittigi ta preefsch mums, mums par leelu pree-
naschanu un par tizzibas apstiprinaschanu tas prah-
weets tohs wahrdus rakstisio. — Kad tas bij beigt
un draudse apstehitita, tad wehl Wahzu Deewa
wahrdus turreja. Atkal ar basunehm to dseefmu
dseedajam; Deewos kungs irr muhsu stipe-
pils; ta irr spehzigu dseefina; ta gahje pee fird
ta warreja manniht, ta Deewa gars tur eelscha. —
Kad nu Wahzu Deewa wahrdi arri bij beigt; ta

tee spehlmanni us tohrni kappufchi no tahs augstas weetas par wiffu pilfatu to dfeefmu puhte: „Lai Deetou wiffi lihds,“ — un nu, mihlais lassitajs, kas tu tahs basunes ne effi dsirdejis, bet schohs wahrduš effi lassijis, faleez' rohziņas, un dfeed — patte un behrni pappam dfeedahs lihds.

Lai Deetou wiffi lihds nu teiz, kas wiffās weetas Spehji darriht, kad tam tiht, tik leelas augstas leetas, No mahtes meefinahm muhs dsihtwus us-turrejis, Kas wiffu labbu mums wehl taggad no-wehlejs!

P. Seeberg,
Stokhas mahzitajs.

No Illufstes.

Kad schihs lappinas jau daschu sinnu par muhsu basnizas un draudses notikkumeem mihligi peenehmufchas, tad tahm schē nu atkal suhtam pahri wahrbinus par weenu notikkumu, kas wiffai muhsu draudsei par leclu preeku bijis, un no ka ir zittu mallu draudses warr mahzitees, tā tahs, kad irr winnu basnizas paschas ne turretu ne kahdu leclu mantu, tomehr par winnu wajadfibahm labbi warr gahdaht.

Illufstes basnizas swans, ko 1751mā gaddā tas deetwabihjigais kungs Jahseps Sihberg un winna laulata draudfene Magdaleene, ar tehtwa wahrdu Budberg schkinkoja, un kas 1526 mahrzinas swehre, tappe 28tā Oktobar d. 1851mā gaddā no tohrna nonemts, tāpehz ka jau bija pahreplihsis, us Behterburgu aisdshihtis, un tur par jaunu pahrfaufehts 27tā Augusta deenā 1852. Nu tas swehre 1684 mahrzinas, un tikka tanni paschā gaddā eefwehtihis, un 18 affu augstumā atkal us tohrni uszeltš. — 1852trā gaddā tikka nonemts ir ohtris jau eeplihsis basniza swans, kas swehre 1184 mahrzinas, un ko tee zeenigi kungi Jahns, Jahseps un Kasimirs Sihberg, 3 brahli, kuru muifchas tutu pee Illufstes, schai basnizai 1780tā gaddā schkinkoja, ko 18tā Juni 1853 arridfan Behterburgā pahrfaufeja, un kas nu swehre 1904 mahrzinas. — 24tā Dezember d. zeenigs Defanakungs Tamulewifsch paprecksch noturreja Deetwa

luhgshanas, un ar Deetwa wahrdeem to eefwehtijis, likka to paschu us ohtru tohrni uswiht. — Abbeem swanneem irr eekalti to labbdarritaju wahrbi, lai wehli pehznahkami wehl ar pateizibu tohs warretu peeminneht. — Pee scha pahrfaufeshanas darba eefahshanas zeenigam Defana-kungam tikka weens rublis us to paschu bija eekrahts. Ar leclu ruhpefchanu un mihligahm luhgshanahtm tas nu no zeenigeem Sihberga kungeem, un zitteem deetwabihjigeem draudses-lohzeektem salassija labbu pulku naudas, kas pee abbeju swannu pahrfaufeshanas un uswihtshanas bija wajadfiga, (prohti 1034 rub. un 92 kap. f.), un to, kas wehl pee tahs truhfa (prohti 104 rub. 92 kap. f.) no fatwas paschas keshas peelikke. Nahkamā waffarā winsch zerre ar Deetwa paligu, ir ehrgeles likt pahetaisiht, un wehl weenu registeri likt peelikt, tā ka schai jauka leelai basnizai, kas ta kkaistaka par wiffahm Kattolu basnizahm kursemmē, ne kas wairs ne truhktu.

Lai Deetws wehl ilgi ustur scho par fatwas draudses labbumu tik ruhpiגי gahdademu augstu basnizungu!

W—g.

Za mihliba irr stipra fa nahwe.

Augsta dfeefma 8, 6.

Sprantschu semmē paschā juhrinallā irr pilfehsta, Marselje wahrda. Schē irr kuggi papilnam, gan leeli, gan masi, bet ihpaschi tahdi kuggi, tur sleptawr un zitti rupji grehzieneeki teel peekalti un kur winneem muifsham jadsihwo, deenā tikpat ka nakti, waffarā tikpat ka seemā, karsā laikā tikpat ka aufstā laikā. Neganti winni apgrechtoju schees, aplam neganta sohdbiba arri winneem ja-zeefsch.

Za tu schohs nabbadfinus buhtu redsejis, tad laikam sirds tewim tapat buhtu truhkusi, tā tom wihram, no ka nupat tewim stahstischu. Winsch bij dsints Sprantzis, Wenzis (Vincent de Paula) wahrda. Nabhureis winnam gaddijahs, Marseljes pilfehstā likt. Nabbagus kugga wehrgus redsoht, weens ihpaschi winnam duhrahs azzis. Zitti rahdijahs nikni un zeefirdigi, bet schim bij rahms un mihlsch waigs un azzis pilnas ar affa-

rahm. Wiaſch wehl bij jauns, bet liſſahs aplam iſſamiffis un noſſummis.

Kad Benzis, ſcho kugga wehrgu tikke praſſijis, woi baſchfahrer ar naudu winnam netwarroht palihdſeht: — tad wehrgs atbilbeja, ka dehl tam nemoſ neraudajoht un ka netweens winnam ne warroht palihdſeht. — Un kad Benzis winnu luhdſe, lai jel iſſtahtſtoht ſawas behdas, kaſ ſinn woi ſirds nepaliſſchoht weeglaka, tad wihrs nehmahs ta ſtahtſtiht:

Eſmu turrigu un gohdigu wezzaku behrens, bet launi beedri manni us grehkeem kahrudinajuſchi. Kahdureiſ us meddiſchanu tikkam gahjuſchi ſweſcha kunga rohheſchds. Kad meſchfargſ mums meſchu leedſe, tad neklauiſjam, bet winnu tik neganti ſabauſijam, ka gallu dabbuja.

• Dhtra deendâ jau manni kehre un zeetumâ metete, kamehr ſpreedumu ſpreede, ka manni us 6 gaddem us kuggi buhſchoht peekalt. Nu jau 4 gaddus ſcho breeſmigu ſohdibu zeefchu. Sewis dehl ne warru ſchehlotees un arri ne gribbu ſchehlotees: fo zeefchu, papilnam eſmu pelnijis. Bet 2 leetas mannim ſirdi ehd. Wezzais firmais tehws ar leelahm behdahm nomirris un es winnam kappu eſmu razzis un ſeetwa un behrni niſſſi baddâ. Es labpraht zeestu wehl leelakas mohkas, ja tik ween ſeetwai un behrneem maiſi warretu gahdaht. Ta wiaſch ſtahtſtija.

Kad nu Benzis winnu wehl diſſſati bija pahrklauiſijis un atraddis, ka wiaſch netween ſawus grehkus no wiſſas ſirds noſchehlojoht, bet arri wiſſu ſawu zerribu us Deetwu Beſtitaju leekoht, — tad Benzis, no meefas un aſſins padohmu nekahdu ne hemdams (Gal. 1, 16.), apnehmahs, winna weeta par kugga wehrgu palift un winna weeta tohs

abbus gabbus nodeeneht, fo wehl bija parrada, lai ſeetwa un behrni nemirſtoht baddâ un lai nabbage zilweſs ar leeleem ſirdſehſteem gallu ne dabbujoht. Prohti tobrihd tahds liſſums bija Sprantschu ſemmê, ka kugga wehrgu iwakâ laibe, ja zits gaddjahs, kaſ labpraht nehmahs, winna weeta par kugga wehrgu palift.

Un kugga wehrgu ſchekhes teef nokaltas wiaſch Wentſcham ap faklu kriht: wiaſch butſchu Wentſcham mutti un rohkas un apflazzina winnu ar ſatwalm affarahm: wiaſch ſwehti ſohlahs, ka grehkeem wairs ne gribbhoht padohtees nn appakſch Deetwa ſpahrneem glahbtees kahrudinachanas brihtina.

Un kamehr wiaſch prohjam ſteidsahs, ſeetwai un behrneem maiſi gahdaht, tikkam Benzis teef peekalt, Wentſcham wiſs kauns un wiſs gruhum wirſu kriht, Wentſcham ja irr deendâ un nakti. — Wentſcham ar iwahrdu ſakhoht, japatwadda ſlepkatwa diſhtwe.

Un lai gan paſcham deetwasgan ſikti klahjahs, tad wiaſch tomehr tohs zittus wehrgus wehl eeprejinaja un ſtubbinaja, lai pee ta wihra nahkoht, us grehku ſchekhes wianneem nokalſchoht.

• Bet nu paleek ta tizziba, zerriba, mihleſtiba, ſchee trihs: bet ta mihleſtiba irr ta leelaka ſtarteem. (1 Kor. 13, 13.)

H . . . . . g . n .

Tahs mihklas usminneſchana eekſch Nr. 9 irr „ſwehts wakkar-ehdeens.“

S i n n a .

Kad ik deenas wehl nahk, kaſ gribb dabbut ſchagabda Latw. Awifes, tad ſtubbinajam, ka no Nr. 1 lihds Nr. 10 wairs ne irr dabbutamas. Bet kad jaw redſams ka wehl nahks daufs, bet ne ſpehjam ſchohs Nummerus wehl ohtru reiſi druckeht, tad nu us proekſchu druckeſim wehl wairak ka 3 tuhſtoſchas, un wiſſi kaſ no Nr. 11 lihds gadda gallam wehl gribb Awifes no jauna nemt, tee tahs nu warrehs dabbut par 80 ſudr. kapeik.

Hoffmann un Johannſohn.

B e i h w d r u c k e h t .

No juhrmallas-gubernements augſtas waidschanas puſſes: Oberlehrer G. Blaſe, Jenſor.

No. 75.